

**ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА РАДА ОСНОВНОГ ЈАВНОГ
ТУЖИЛАШТВА У ВЕЛИКОЈ ПЛАНИ
- за период од 2024. до 2030. године -**

Кандидат

ЖЕЉКО МАРКОВИЋ

Велика Плана, јуни 2024 године

С А Д Р Ж А Ј:

Увод	3
1. Организација и унапређење рада у јавном тужилаштву (опште одредбе)	3
2. Организација и унапређење рада у јавном тужилаштву - јачањем људских и стручних капацитета тужилаштва	4
3. Бескомпромисна борба против свих облика криминалитета	5
4. Организација и унапређење рада јавног тужилштва са државним органима, организацијама и установама	7
5. Организација и унапређење рада јавног тужилштва са грађанима и јавношћу	8
Закључак	10

УВОД

У правосуђу радим више од 23 године од тога више од пола радног века провео сам у тужилаштву док је остали део био у суду. У току досадашње каријере прошао све организационе јединице како тужилачке организације тако и судске на који начин сам у потпуности упознао и овладао начином функционисања и способностима руковођења. Управо наведене вештине сам примењивао на месту руководиоца и вршиоца функције Основног јавног тужилаштва у Великој Плани (период април 2022 година – мај 2024 година) што је по мом мишљењу довело до позитивних и видљивих помака у раду поменутог тужилаштва. Међутим, сматрам да постоји још доста простора за напредак те је управо наведени програм унапређења рада састављен у том циљу. Јачање људских, стручних и техничких капацитета јавног тужилаштва биће основни циљ у моме раду уз пуну примену основних начела у раду стручности, ажурности, професионалне посвећености и сарадње.

Изазови у руковођењу тужилаштвом нарочито су интензивирани усвајањем Закона о јавном тужилаштву (Сл. гласник РС 10/23) као и бројним подзаконским актима с обзиром да су наведеним законским прописима имплементирани значајне промене и новине које су по мом мишљењу довеле до унапређења у раду тужилаштва. У циљу примене нових прописа потребно је максимално ангажовање руководиоца што ће свакако бити мој приоритет у будућем раду.

1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА У ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ **ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

Основно јавно тужилаштво у Великој Плани основано је Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва ("Службени гласник РС", број 101/13), а са радом је почело 1.1.2014. године. Напомињем да је до 31.12.2009. године постојало Општинско јавно тужилаштво у Великој Плани као и Општинско јавно тужилаштво у Смедеревској Паланци која тужилаштва су реформом правосуђа припојена Основном јавном тужилаштву у Смедереву. Садашње Основно јавно тужилаштво у Великој Плани основано је за подручје општине Велика Плана и Смедеревска Паланка са укупном површином од 770,0 км² са око 80.000 становника.

Јавно-тужилачку функцију у Основном јавном тужилаштву у Великој Плани обављају В.Ф. главног јавног тужиоца и 4 тужиоца при чему је једно систематизовано радно место тужиоца упражњено. Тужилаштво је смештено у згради Основног суда у Великој Плани у десет канцеларија с тим да сваки носилац функције има засебну канцеларију што са засебним канцеларијама писарнице, рачуноводства и дактилобироа чини више него пристојне услове за рад. Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места А број 368/22 од 09.11.2022. године и изменама поменутог Правилника систематизовано је 9 радних места на одређено радно време и 4 на неодређено што чини укупно са 13 запослених лица. Имајући у виду садашњу

организациону структуру тужилаштва, сматрам да је иста добра и омогућава ефикасно остваривање функције јавног тужилаштва. Међутим, има места за одређене корекције на овом плану што ћу кроз Програм и навести.

У односу на **рачунарску опрему** тужилаштво је опремљено истом међутим уочава се да су поједини сегменти опреме дотрајали да је потребна њихова модернизација и изградња рачунарске мреже, чиме би се допринело побољшању квалитета и брзине пословања и успоставила боља контрола кретања свих предмета. Набављање нове техничке опреме је такође важно, како због бољег приступа новим технологијама тако и због увођења САПО програма које је у току. Ради испуњавања наведеног циља актом А број 248/22 од 25.07.2022.године тражио сам **проширење систематизације за радно место једног извршиоца систем администратора** које је одговарајућим актом Министарства одобрено те по спроведеном конкурсном месту је попуњено.

Јавни тужилац као носилац управе у тужилаштву увек мора да показује изражену иницијативу да предузима мере на побољшању рада управе, да доноси нове идеје и изналази одређена решења којима ће се унапредити рад тужилаштва. Током рада у Основном јавном тужилаштву а нарочито након ступања на функцију руководиоца уочио сам недостатке како у раду самог тужилаштва тако и од стране запослених. Пре свега распоред рада записничара није постојао тако да сам одмах приступио доношењу аката на месечном нивоу у односу на обрађиваче предмета тако и њихов распоред приправности. Увео сам праксу одржавања колегијума на месечном нивоу, по потреби и чешће, и то не само са носиоцима јавнотужилачке функције као обрађивачима предмета, већ и са осталим службама тужилаштва, односно са запосленима. Посебну пажњу сам посветио проблемима функционисања пратећих служби (писарнице, дактилобироа и рачуноводства) где кроз редовне састанке са запосленима предузим радње на унапређењу рада ових служби и превазилажењу уочених проблема.

2. ОРГАНИЗАЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА У ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ ЈАЧАЊЕМ ЉУДСКИХ И СТРУЧНИХ КАПАЦИТЕТА ТУЖИЛАШТВА

Основно јавно тужилаштво у Великој Плани врши функцију јавног тужилаштва преко главног јавног тужиоца и пет јавних тужилаца. Тренутно **једно место тужиоца** је упражњено те ради остваривања пуног радног капацитета тужилаштва **потребно је попунити** ради бржег и ефикаснијег решавања предмета. Јачање људских капацитета подразумева ангажовање стручног кадра. У току обављања вршиоца функције главног јавног тужиоца иницирао сам **проширења систематизације за место тужилачког помоћника тако и за два места уписничара**. Наиме тужилачки помоћник и два уписничара већ раде на неодређено време односно њихов радни однос се заснива на периодично добијеним сагласностима од стране Министарства што код њих ствара осећај несигурности и на неки начин се одражава на радну атмосферу. Крајем маја текуће године добијена је сагласност тако да ће се након спроведеног конкурса изабрати најбољи

кандидати и примити у стални радни однос. Посебан сегмент чине волонтери као и изналажење могућности да им рад буде плаћен преко Националне службе за запошљавање кроз програме као што су „Моја прва плата“ и слично где се кроз ангажовање незапослених лица, иста обучавају за одређену врсту посла, али кроз свој ангажман значајно да помажу у раду тужилаштва. У том циљу сам **пратио конкурсе Националне службе за запошљавање** те сам успео да запослим одређени број лица који су стицањем искуства за рад у струци, својим радом помагали и рад тужилаштва.

Треба настојати на сталној едукацији и усавршавању кадрова сваког у својој сфери. Наведено је веома битно имајући у виду да је уочена тенденција појаве нових појавних облика криминалитета који са собом носе и специфична кривична дела за која су потребне посебне вештине које се свакако могу стећи на описани начин што ће бити један од приоритета у мом будућем раду. **Едукација запослених кроз учешће на различитим семинарима, округлим столовима и слично**, омогућава подизање стручних квалитета, не само на личном плану, већ примена нових знања има итекако значаја на повећање квалитета рада целог тужилаштва.

Сматрам да је велики искорак за рад тужилаштва формирање базе јавнотужилачке праксе која база је доступна свим носиоцима јавнотужилачке функције. Управо охрабривањем и сталним инсистирањем коришћења поменуте базе рад тужилаштва се може унапредити.

3. БЕСКОМПРОМИСНА БОРБА ПРОТИВ СВИХ ОБЛИКА КРИМИНАЛИТЕТА

Интезивирање борбе против свих облика криминалитета представља основни приоритет мог будућег рада. Основни задатак јавног тужилаштва је гоњење учинилаца кривичних дела и других кажњивих дела, затим вршење других надлежности којима се штити јавни интерес одређен законом, при чему та борба мора да буде бескомпромисна. Ради постизања тог задатка потребно је предвидети одређене **конкретне кораке које би били целисходни и адекватни**. То би свакако било максимално организовање посла ради ефикасног вођења поступака у тужилачкој истрази, оптимално време за извођење доказних радњи, решавање старих предмета, примена споразума о признању кривичног дела као и одлагања кривичног гоњења.

Током обављања функције руководиоца уочио сам да су у појединим предметима истраге непримерено дуго трајале тачније дуже од 6 месеци као и да је у појединим предметима од дана подношења кривичне пријаве до дана доношења одлуке прошло неколико година. Како се те ситуације не би понављале уложио сам максималне напоре да се **трајање истрага и фазе доказних радњи сведе на разумну меру** те сам успоставио

делотворан надзор над радом по предметима, кроз сачињавање периодичних извештаја и периодичних контрола. У том циљу налагао сам тужиоцима у предметима где истрага траје више од 6 месеци да обавезно сходно законској обавези прописаној Закоником о кривичном поступку обавесте Више тужилаштво што је у сваком таквом предмету и чињено. Управо такви предмети су били под мојим сталним надзором.

У циљу превазилажења проблема у виду старих **нерешених предмета** односно Кт и Ктр предмета из претходних година у сарадњи са обрађивачима предмета **договорена је динамика поступања и решавања старих предмета** што је предмет сталног праћења кроз одржавање састанака и међусобних консултација. Такав приступ је од момента мог ступања на место руководиоца дао је значајне резултате те би са таквим приступом наставио и убудуће.

Посебну пажњу сам посветио закључивању што већег броја **споразума о признању кривичног дела** како би се додатно растеретили судови и смањено број одржаних главних јавних претреса на којима је обавезно присуство јавног тужиоца. Поређења ради у 2022. години до дана ступања на дужност руководиоца тужилаштва било је укупно 4 закључена споразума о признању кривичног дела док је на крају 2022 године било укупно 47 закључених споразума. Да је наведена иницијатива била успешна показује и податак да је током 2023 године закључено укупно 69 споразума. Сматрам да сам охрабривањем обрађивача предмета и давање подршке за иницијативу за закључење споразума директно допринео повећању броја споразума.

Институт одлагања кривичног гоњења из чл. 283 Законика о кривичном поступку, као једног од алтернативних начина за окончање кривичног поступка је у протеклом периоду значајно допринео ефикасности и растерећењу тужилаштва као и смањењу трошкова кривичног поступка. Међутим на колегијумима тужилаштва заузети су ставови који се односе на примену наведеног института како би се у истој или сличној ситуацији једнообразно поступало и спречиле евентуалне злоупотребе. У том циљу вршио сам редовне контроле увидом у сваки предмет где се институт примењује.

Борба против насиља у породици јесте један од важнијих приоритета у раду тужилаштва имајући у виду учесталост ових кривичних дела, али и значајна овлашћења и обавезе које тужилаштва сада имају у вези примене Закона о спречавању насиља у породици. Кроз рад Група за координацију и сарадњу у вези примене Закона о спречавању насиља у породици, нарочито је изражена ова борба. У том циљу потребна је дословна примена и стални надзор у вези праћења мера који су предвиђени Опште обавезним упутством Врховног јавног тужилаштва О број 7/22 од 24.11.2022. године које се односи на интерсекторску сарадњу у спречавању насиља у породици.

Посебну пажњу ћу свакако посветити и осталим **кривичним делима са елементима насиља, кривичним делима против новинара као и кривичним делима мотивисаних мржњом** што је у складу и са интенцијом Врховног јавног тужилаштва. Улога јавног тужиоца који су одређени као контакт тачке за кривична дела учињена из мржње, те за кривична дела учињена на штету новинара су од пресудног значаја за реализовање тог циља.

Као битну ставку значајну за ефикасност поступања је и примена Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела који закон се примењује за одређена кривична дела из надлежности основних тужилаштава. У том циљу планирам да интензивирам спровођење **финансијских истрага**, у свим предметима где за то има законских услова што сам до сада делимично и успео. Наиме до дана ступања на дужност руководиоца у ОИК уписнику није био нити један евидентирани предмет. У току руковођења тужилаштвом у свим предметима у којима је било целисходно финансијска истрага је покренута.

Исто тако без изузетака потребно је да тужиоци по увиду у писмени отправак пресуде изјављују **жалбе због одлуке о кривичној санкцији** уколико је суд изрекао много блажу казну или кривичну санкцију у односу на предложену. Таквим поступањем тужиоца поред поштовања законских одредби у потпуности се испуњава општа и генерална сврха изрицања кривичних санкција што све доводи до правне сигурности за грађане.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УСТАНОВАМА

Ниво сарадње тужилаштва са другим државним органима, организацијама и установама у борби против свих облика криминалитета треба бити на високом нивоу јер ефикасност кривичног гоњења и поступања тужилаштва у највећој мери зависи од квалитета ове сарадње.

Сарадња са полицијом је од круцијалног значаја за основно право и дужност тужиоца - гоњење учинилаца кривичних дела и других кажњивих дела те би на првом месту била неопходност јачања непосредне сарадње са Министарством унутрашњих послова. Са представницима надлежне полицијске управе и полицијских станица били би организовани састанци на којима би се решавали проблеми у раду и спорна питања. Од стране Вишег јавног тужиоца успостављена је **пракса достављања дневних извештаја са дежурства** који се сачињавају у Министарству унутрашњих послова, која се показала као одлична. На тај начин се кроз увид у конкретне догађаје, предузете радње полиције и дате консултације од стране дежурних јавних тужилаца уочавају добре ствари у међусобној сарадњи, али и пропусти. Подстицање припадника МУП-а да нас обавештавају о свим појавама и ситуацијама из којих би могла да произађу кривична дела, те да у сарадњи са њима јавни тужиоци наставе да прате назначене појаве и на време реагују како би се спречило да из тих појава и ситуација произађу кривична дела или да кроз такво поступање од неке најраније фазе сазнања за кривично дело и учиниоца, започну са прикупљањем информација неопходних за доказивање кривичног дела. Наведена сарадња је битна и за проактивно поступање јавних тужилаца које би свакако довело до ефикаснијег утврђивања чињеничног стања ради доношења јавнотужилачке одлуке.

Даље, намеће се потреба даљег интензивирања сарадње тужилаштва и **Центра за социјални рад** те да сарадња буде двосмерна и интензивнија. Уочио сам да се приликом одржавања састанака група за координацију није обраћала довољно пажње на могућност подношења тужби за издавање налога заштите насиља у породици против могућег учиниоца или осумњиченог сходно Породичном закону. Успоставио сам механизам праћења оваквих ситуација кои бих свакако наставио да примењујем.

Интензивирање сарадње и са другим државним органима, организацијама и институцијама, пре свега **Пореском полицијом, градским и општинским инспекцијама, здравственим установама** као и са Пореском полицијом је предуслов за ефикасно поступање јавног тужилаштва. То се може остварити што чешћим састанцима са представницима ових органа на којима би се договарале конкретне мере за унапређење сарадње.

Закључивањем Протокола о сарадњи којим се одређује да ће лица према којима се сходно чл. 283 ст. 1 тач. 3 Законика о кривичном поступку, примењује институт одложеног кривичног гоњења у смислу налагања обавезе да обаве одређени **друштвено користан рад** знатно је унапређена сарадња са установама са којима су закључени протоколи а уједно створена могућност алтернативног начина за окончање кривичног поступка који директно и значајно доприноси ефикасности и растерећењу тужилаштва.

5. ОРГАНИЗАЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА СА ГРАЂАНИМА И ЈАВНОШЋУ

Дужност јавног тужилаштва као државног органа да штити опште добро и општи интерес само по себи указује на неопходност **комуницирања са јавношћу**. Предузимање адекватних мера на овом плану је веома значајно како би се грађани благовремено и тачно информисали о чињеницама које се односе како на рад тужилаштва тако и на поступање у појединим предметима. У том циљу од дана ступања на дужност руководиоца предузео сам конкретне мере.

Наиме у договору са јавним тужиоцима одредио сам тачно време у које је странкама дозвољен **пријем у тужилаштву**, односно пријем код обрађивача предмета. Такође определио сам и термин где сам као руководиоца вршио пријем станака у циљу изношења евентуалних примедби, добијања тачне информације у вези поступања тужилаштва, уз испуњење захтева који се односе на заштиту интереса кривичног поступка и учесника у истом. На видном месту у просторијама тужилаштва, затим у Информатору о раду тужилаштва и интернет презентацији је истакнуто време пријема грађана и станака, како би се сви адекватно упознали са овом могућношћу. Поред ових термина техничке информације о току предмета би свакодневно могли да добију у писарници јавног тужилаштва.

Однос са медијима који имају велику улогу у креирању јавног мњења и односа поверења грађана у рад тужилаштва је такође вема важан. Од дана ступања на дужност руководиоца овом питању посветио сам максималну пажњу тако да сам одредио **портпарола тужилаштва** који је увек доступан медијима без обзира на радно време или евентуално нерадни дан све у циљу достављања тачне и благовремене информације водећи рачуна том приликом о интересима кривичног поступка, затим лица на које се подаци односе и презумпцији невиности. У том циљу број телефона портпарола се налази на сајту тужилаштва. Наравно све информације портпарол даје тек након косултације са мном. Такође, као руководилац сам стално такође доступан медијима како бих благовремено обавестио јавност о свим појавама и догађајима који интересују јавност, као и о другим појавама које сам запазио у раду јавног тужилаштва, а за које будем сматрао да је потребно дати јавно обавештење.

Интернет сајт тужилаштва представља веома важну карику у односима између јавног тужилаштва и јавности. У том циљу у сарадњи са портпаролом започео сам ажурирање садржаја сајта тужилаштва кроз давање саопштења о важним питањима у вези рада тужилаштва, те објављивању вести о задржавању лица, предлагању притвора у појединим предметима, подизању оптужних аката и др. На сајту сам започео и са ажурирањем **Информатора о раду** у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Упутством за израду и објављивање Информатора о раду државног органа с обзиром да сам уочио да информатор није ажуриран дужи временски период.

ЗАКЉУЧАК

Свестан сам одговорности коју носи јавнотужилачка функција специфичности и сложености послова које треба планирати, организовати и спровести у раду тужилаштва и налазим да својим радом, енергијом, професионалношћу и стручношћу могу да допринесем квалитетнијем раду тужилаштва, добрим међуљудским односима и угледу тужилаштва који је неопходан да би тужлаштво остварило своју улогу у друштву.

Сматрам да поседујем знање и вештине комуникације са другим лицима и да ћу у потпуности испунити представљени програм и реализовати све мере за унапређење рада јавног тужилаштва.

КАНДИДАТ:

Жељко Марковић